

## Spis treści

|                    |    |
|--------------------|----|
| Wykaz skrótów..... | 11 |
| Wprowadzenie.....  | 13 |

### Rozdział I

#### ZAGADNIENIA OGÓLNE

|                                                                         |    |
|-------------------------------------------------------------------------|----|
| 1. Potrzeba regulacji .....                                             | 15 |
| 2. Jak przygotować projekt nowej ordynacji podatkowej? .....            | 20 |
| 3. Zakres przedmiotowy i cele nowej ordynacji podatkowej .....          | 23 |
| 3.1. Zadania Komisji Kodyfikacyjnej Ogólnego Prawa<br>Podatkowego ..... | 23 |
| 3.2. Zakres przedmiotowy nowej ordynacji podatkowej.....                | 26 |
| 3.3. Cele nowej ordynacji podatkowej.....                               | 31 |

### Rozdział II

#### ZAŁOŻENIA NOWEJ ORDYNACJI PODATKOWEJ, KTÓRYCH CELEM JEST OCHRONA PRAW PODATNIKA

|                                                                                                                                                                                                   |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 1. Instrumenty ochrony praw podatnika w przepisach<br>ogólnego prawa podatkowego – zasady prawa podatkowego<br>oraz prawa i obowiązki podatnika w regulacjach<br>nowej ordynacji podatkowej ..... | 35 |
| 1.1. Uwagi ogólne .....                                                                                                                                                                           | 35 |
| 1.2. Sens kodyfikowania zasad prawa podatkowego .....                                                                                                                                             | 36 |
| 1.3. Katalog zasad .....                                                                                                                                                                          | 41 |
| 1.4. Katalog praw i obowiązków podatnika .....                                                                                                                                                    | 49 |
| 1.5. Uwagi końcowe .....                                                                                                                                                                          | 55 |
| 2. Nowe niewładcze formy działania organów podatkowych .....                                                                                                                                      | 56 |
| 2.1. Uwagi ogólne.....                                                                                                                                                                            | 56 |
| 2.2. Stan rzeczy pod rządami ordynacji podatkowej .....                                                                                                                                           | 60 |
| 2.3. Cel rozszerzenia katalogu niewładczych form działania<br>organów podatkowych .....                                                                                                           | 63 |

---

|                                                                                                                                                            |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 2.4. Informacje i wsparcie dla podatnika.....                                                                                                              | 66  |
| 2.5. Procedura konsultacyjna .....                                                                                                                         | 69  |
| 2.6. Porozumienie między podatnikiem a organem<br>podatkowym .....                                                                                         | 72  |
| 2.7. Mediacja podatkowa.....                                                                                                                               | 75  |
| 2.8. Ramy prawne programu poprawnego rozliczenia<br>opartego na współpracy .....                                                                           | 79  |
| 2.9. Uwagi końcowe .....                                                                                                                                   | 85  |
| 3. Interpretacje przepisów prawa podatkowego .....                                                                                                         | 85  |
| 3.1. Uwagi ogólne.....                                                                                                                                     | 85  |
| 3.2. Zaskarżalność indywidualnych interpretacji prawa<br>podatkowego do sądów administracyjnych.....                                                       | 87  |
| 3.2.1. Charakter prawny indywidualnych interpretacji<br>przepisów prawa podatkowego .....                                                                  | 88  |
| 3.2.2. Spory co do modelu sądowej kontroli indywidualnych<br>interpretacji przepisów prawa podatkowego.....                                                | 90  |
| 3.3. Zwiększenie znaczenia interpretacji ogólnych prawa<br>podatkowego wydawanych przez Ministra Finansów.....                                             | 93  |
| 3.4. Centralizacja procesu wydawania interpretacji.....                                                                                                    | 96  |
| 3.5. Wybrane zagadnienia procesowe związane z wydaniem<br>oraz zaskarżalnością do sądu indywidualnych interpretacji<br>przepisów prawa podatkowego .....   | 99  |
| 3.5.1. Uwagi ogólne.....                                                                                                                                   | 99  |
| 3.5.2. Zakaz pogarszania sytuacji skarżącego<br>w postępowaniu związanym z kontrolą sądową<br>indywidualnych interpretacji .....                           | 101 |
| 3.5.3. Obowiązywanie tzw. „milczących indywidualnych<br>interpretacji” .....                                                                               | 103 |
| 3.5.4. Wezwanie do usunięcia naruszenia prawa jako<br>warunek wniesienia skargi do sądu administracyjnego<br>(art. 52 § 3 oraz art. 53 § 2 p.p.s.a.) ..... | 105 |
| 3.5.5. Problem dopuszczalności postępowania w sprawach<br>„warunkowych” oraz „wielowariantowych”<br>indywidualnych interpretacji .....                     | 108 |

---

|                                                                                                |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 3.6. Uwagi końcowe .....                                                                       | 111 |
| 4. Podstawowe pojęcia i definicje.....                                                         | 112 |
| 5. Reprezentacja i pełnomocnictwo.....                                                         | 120 |
| 6. Ulgi uznaniowe .....                                                                        | 123 |
| 7. Przedawnienie zobowiązań podatkowych.....                                                   | 131 |
| 7.1. Uwagi ogólne .....                                                                        | 131 |
| 7.2. Wyróżnienie przedawnienia prawa do wymiaru<br>oraz prawa do poboru podatku .....          | 133 |
| 7.3. Terminy przedawnienia prawa do wymiaru<br>oraz prawa do poboru .....                      | 141 |
| 7.4. Ograniczenie możliwości przedłużania okresu<br>przedawnienia.....                         | 145 |
| 7.5. Nowa konstrukcja przedawnienia a wydłużenie terminu<br>przedawnienia.....                 | 152 |
| 7.6. Uwagi końcowe .....                                                                       | 154 |
| 8. Nadpłaty i zwroty podatku.....                                                              | 154 |
| 8.1. Uwagi ogólne.....                                                                         | 154 |
| 8.2. Kompleksowa regulacja instytucji nadpłaty.....                                            | 155 |
| 8.3. Modyfikacja definicji nadpłaty.....                                                       | 156 |
| 8.4. Konstrukcja przepisów z maksymalnym ograniczeniem<br>kazuistyki.....                      | 158 |
| 8.5. Rozszerzenie kręgu podmiotów uprawnionych<br>do uzyskania nadpłaty .....                  | 159 |
| 8.6. Uproszczenie procedury dochodzenia nadpłaty.....                                          | 159 |
| 8.7. Rozszerzenie oprocentowania nadpłat.....                                                  | 163 |
| 8.8. Uwagi końcowe .....                                                                       | 164 |
| 9. Komunikacja elektroniczna.....                                                              | 164 |
| 9.1. Uwagi ogólne .....                                                                        | 164 |
| 9.2. Rozwiązania szczegółowe w zakresie uregulowania<br>zasad komunikacji elektronicznej ..... | 166 |
| 9.3. Uwagi końcowe .....                                                                       | 176 |
| 10. Ochrona tajemnicy skarbowej .....                                                          | 176 |
| 11. Skargi i wnioski.....                                                                      | 178 |

Rozdział III

ZAŁOŻENIA NOWEJ ORDYNACJI PODATKOWEJ,  
KTÓRYCH CELEM JEST ZWIĘKSZENIE SKUTECZNOŚCI I EFEKTYWNOŚCI  
WYMIARU ORAZ POBORU ZOBOWIĄZAŃ PODATKOWYCH

|                                                                                                                           |     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 1. Poprawa pozycji strony oraz zwiększenie efektywności postępowania podatkowego – wybrane zagadnienia .....              | 181 |
| 1.1. Uwagi ogólne .....                                                                                                   | 181 |
| 1.2. Kompleksowe uregulowanie procedur podatkowych w ordynacji podatkowej .....                                           | 183 |
| 1.3. Uproszczone postępowanie podatkowe .....                                                                             | 187 |
| 1.4. Rozprawa w postępowaniu podatkowym .....                                                                             | 190 |
| 1.5. Regulacje dotyczące dowodów i postępowania dowodowego .....                                                          | 192 |
| 1.6. Utrwalanie czynności dowodowych technikami audio/video .....                                                         | 194 |
| 1.7. Wzmocnienie mocy dowodowej oświadczenia strony .....                                                                 | 195 |
| 1.8. Konfrontacja podczas przesłuchania .....                                                                             | 195 |
| 1.9. Ocena dowodów w zakresie wskazanym w prawie .....                                                                    | 195 |
| 1.10. Wydłużenie terminu do wniesienia odwołania/zażalenia oraz wniosku o wznowienie postępowania po wyroku TK/TSUE ..... | 196 |
| 1.11. Środki zwalczania przewlekłości postępowania i bezczynności organu podatkowego .....                                | 200 |
| 1.12. Nowoczesne środki komunikacji .....                                                                                 | 205 |
| 1.13. Zawieszenie postępowania na wniosek strony .....                                                                    | 206 |
| 1.14. Rygor natychmiastowej wykonalności .....                                                                            | 209 |
| 1.15. Wymogi wniosku o wznowienie postępowania lub stwierdzenie nieważności decyzji .....                                 | 214 |
| 1.16. Uporządkowanie i miarkowanie kar porządkowych .....                                                                 | 214 |
| 1.17. Standaryzacja formularzy wniosków .....                                                                             | 215 |
| 1.18. Limit bagatelności postępowania podatkowego .....                                                                   | 216 |
| 1.19. Inne koncepcje zmian w zakresie postępowania podatkowego – przyczynek do dyskusji .....                             | 217 |

---

|                                                                                                                                               |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 1.19.1. Uwagi ogólne .....                                                                                                                    | 217 |
| 1.19.2. Obowiązek wyjaśnienia stanu faktycznego<br>(reguły kształtujące obowiązki dowodowe).....                                              | 218 |
| 1.19.3. Pojęcie dowodów sprzecznych z prawem .....                                                                                            | 223 |
| 1.19.4. Treść zawiadomienia o czynnościach dowodowych ....                                                                                    | 228 |
| 1.19.5. Rzetelność ksiąg podatkowych.....                                                                                                     | 229 |
| 1.19.6. Zakres czynności dowodowych w postępowaniu<br>odwoławczym .....                                                                       | 230 |
| 1.19.7. Uprawdopodobnienie w sprawach podatkowych .....                                                                                       | 233 |
| 1.19.8. Obowiązek współdziałania z jednoczesnym<br>doprecyzowaniem okoliczności uzasadniających<br>nie uwzględnienie wniosków dowodowych..... | 234 |
| 1.19.9. Okoliczności uzasadniające odmowę<br>przeprowadzenia dowodu .....                                                                     | 235 |
| 1.19.10. Wprowadzenie zasady bezpośredniości<br>w zakresie gromadzenia materiału dowodowego<br>oraz wyjątków od tej zasady.....               | 237 |
| 1.19.11. Uregulowanie zasad posługiwania się jako dowodami<br>protokołami pochodzącymi z innych postępowań .....                              | 239 |
| 1.19.12. Zakaz zastępowania dowodów nazwanych<br>dowodami nienazwanymi.....                                                                   | 240 |
| 1.19.13. Modyfikacja zakresu uprawnień do zmiany własnej<br>decyzji przez organ w trybie autokorekty.....                                     | 241 |
| 1.19.14. Uprawnienie strony do rezygnacji ze złożenia<br>odwołania/zażalenia .....                                                            | 241 |
| 1.19.15. Zapoznanie z projektem decyzji.....                                                                                                  | 245 |
| 2. Procedura ustalania wartości rynkowej rzeczy<br>i praw majątkowych .....                                                                   | 247 |
| 3. Organy podatkowe i ich właściwość .....                                                                                                    | 253 |
| 3.1. Państwowe organy podatkowe.....                                                                                                          | 253 |
| 3.1.1. Uwagi ogólne .....                                                                                                                     | 253 |
| 3.1.2. Ustrój organów podatkowych .....                                                                                                       | 254 |
| 3.1.3. Właściwość miejscowa organów podatkowych.....                                                                                          | 255 |
| 3.2. Samorządowe organy podatkowe.....                                                                                                        | 257 |

|                                                                                        |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 3.2.1. Uwagi ogólne.....                                                               | 257 |
| 3.2.2. Propozycje wybranych rozwiązań szczegółowych.....                               | 259 |
| 3.2.3. Uwagi końcowe .....                                                             | 268 |
| 4. Kontrola podatkowa .....                                                            | 268 |
| 5. Czynności sprawdzające.....                                                         | 272 |
| 6. Klauzula przeciwko unikaniu opodatkowania .....                                     | 275 |
| 7. Zabezpieczenie wykonania zobowiązania podatkowego.....                              | 289 |
| 8. Odpowiedzialność podatkowa .....                                                    | 291 |
| 8.1. Uwagi ogólne.....                                                                 | 291 |
| 8.2. Odpowiedzialność podatkowa .....                                                  | 291 |
| 8.3. Następstwo prawne .....                                                           | 296 |
| 9. Deklaracje podatkowe .....                                                          | 298 |
| 9.1. Uwagi ogólne .....                                                                | 298 |
| 9.2. Rozwiązania szczegółowe w zakresie uregulowania<br>deklaracji podatkowych .....   | 299 |
| 9.3. Uwagi końcowe .....                                                               | 304 |
| 10. Solidarność w prawie podatkowym .....                                              | 304 |
| 11. Zaległość podatkowa .....                                                          | 309 |
| 12. Odsetki za zwłokę i opłata prolongacyjna.....                                      | 310 |
| 13. Terminy .....                                                                      | 313 |
| 14. Zaświadczenia .....                                                                | 315 |
| 15. Postępowanie w razie zaginięcia lub zniszczenia akt .....                          | 317 |
| 16. Udział prokuratora i Rzecznika Praw Obywatelskich<br>w procedurze podatkowej ..... | 319 |
| 17. Spory o właściwość i spory kompetencyjne .....                                     | 321 |
| Bibliografia.....                                                                      | 323 |
| Table of contents .....                                                                | 339 |
| Abstract.....                                                                          | 345 |
| Informacje o autorach .....                                                            | 377 |